

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 2C/360/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7612221853
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Dubovinská
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2016:7612221853.6

Rozhodnutie

Okresný súd Spišská Nová Ves, samosudkyňa JUDr. Viera Dubovinská, v právnej veci žalobkyne, M. C.N., G.. X.L..L., K. B. XXX/X, I., právne zast. JUDr. Jánom Burocim, advokátom, Chrapčiakova 7, Spišská Nová Ves, proti žalovanej, RAPID life životná poisťovňa, a.s., Garbiarska 2, Košice, právne zast. Advokátska kancelária JUDr. Daniel Blyšťan s.r.o., Rastislavova 68, Košice o zrušenie rozhodcovského rozsudku takto

rozhodol:

Zrušuje rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu Košice so sídlom Alžbetina 41, Košice, spisovej značky 2C/85/2012, zo dňa 19. 1. 2012.

Žalovaná je povinná nahradiť žalobkyni na účet jej právneho zástupcu, JUDr. Jána Burociho, trovy konania vo výške 513,43 eur, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalovaná je povinná zaplatiť na účet Okresného súdu Spišská Nová Ves súdny poplatok z návrhu vo výške 331,50 eur, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Návrhom podaným na tunajšom súde dňa 6. 11. 2012 sa žalobkyňa domáhala zrušenia rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice, sp. zn. 2C/85/2012, zo dňa 19. 1. 2012 a náhrady trov konania.

V návrhu uviedla, že uvedeným rozsudkom bola zaviazaná k zaplateniu žalovanej dlžnej pohľadávky vo výške 41,16 eur a k náhrade trov konania vo výške 276 eur. Rozhodcovský rozsudok jej bol doručený dňa 8. 10. 2012.

V návrhu na začatie rozhodcovského konania žalovaná uviedla, že účastníci rozhodcovského konania uzatvorili platnú rozhodcovskú doložku. Poukázala na to, že rozhodcovská doložka, na základe ktorej súd rozhodol, je súčasťou Všeobecných poistných podmienok v ich XV. časti a táto splyva s ostatnými podmienkami a k podpisu jej bola predložená na začiatku zmluvného vzťahu s podpísaním návrhu na uzatvorenie poistnej zmluvy, ktorá je spotrebiteľskou zmluvou.

Rozhodcovská doložka je v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany, ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Jej použitie predstavuje výkon práv v rozpore s dobrými mravmi. Rozhodcovská doložka znemožňuje spotrebiteľovi dosiahnuť rozhodovanie sporu inak než v rozhodcovskom konaní. Fakticky jej bola odobratá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom. Ako spotrebiteľ nemala možnosť výberu vzhľadom na splynutie rozhodcovskej doložky s ostatnými podmienkami. Rozhodcovská doložka nebola dojednaná v čase vyššej bdlosti po vzniku sporu, ale na začiatku zmluvného vzťahu. Na uvedenom nemení nič skutočnosť, že v deň podpisu zmluvy obe zmluvné strany podpísali aj osobitné zmluvné dojednania odkazujúce na rozhodcovskú doložku.

Rozhodcovský rozsudok formálne prevzal argumenty žalujúcej strany a nevyporiadal sa s inštitútmi zameranými na ochranu spotrebiteľa. Priemerný spotrebiteľ má problém porozumieť a v krátkom čase sa zorientovať a zvážiť dôsledky vyplývajúce z rokovacieho poriadku rozhodcovského súdu. Rozhodcovská doložka predstavuje výrazný zásah do práv a povinností medzi dodávateľom a spotrebiteľom, pretože nie súd, ale rozhodca rozhodne o právach a právom chránených záujmoch. Rozhodcovská doložka

vyžaduje od žalobkyne, aby sa podrobila rozhodcovskému konaniu, ktoré vopred určil dodávateľ. Zároveň navrhla, aby bola súdom odložená vykonateľnosť napadnutého rozhodcovského konania.

Právny zástupca žalobkyne na pojednávaní zotrval na podanom návrhu. Uviedol, že rozhodcovský súd nemal založenú právomoc na rozhodovanie vo veci vzhľadom na neprijateľnú zmluvnú podmienku - rozhodcovskú doložku a vzhľadom na skutočnosti uvedené v návrhu. Poukázal zvlášť na to, že žalobkyňa nebola poučená o význame a účele rozhodcovskej doložky.

Súd vykonal vo veci dokazovanie, výsluchom účastníkov konania, svedkyne M. A., oboznámil sa s listinnými dôkazmi, rozhodcovským rozsudkom sp. zn. 2C/85/2012 zo dňa 19. 1. 2012, návrhom na uzatvorenie poisťnej zmluvy F 005744 zo dňa 5. 12. 2007, dotazníkom o zdravotnom stave, s dotazníkom o stave poisteného dieťaťa, Všeobecnými poisťnými podmienkami pre poistenie zjednávané Prvou česko-slovenskou poisťovňou Rapid, a.s., Dodatkom č. 2 k Všeobecným poisťným podmienkam z 21. 5. 2007 pre poistenie zjednávané Prvou česko - slovenskou poisťovňou Rapid, a.s., poisťnou matematikou teórie a praxe, vyjadrením k odbornej otázke zo dňa 10. 10. 2012 Národnou bankou Slovenska, žiadosťou o dopĺňujúce vyjadrenie k odbornej otázke zo dňa 22. 11. 2013, podaním žalovaného zo dňa 8. 1. 2011 a zistil tento skutkový stav:

Rozhodcovským rozsudkom sp. zn. 2C/85/2012, zo dňa 19. 1. 2012, vydaným Arbitrážnym súdom Košice so sídlom Alžbetina 41, Košice, bola žalobkyňa zaviazaná zaplatiť žalovanému sumu 41,16 eur a nahradiť trovy rozhodcovského konania vo výške 276 eur.

Podľa odôvodnenia tohto rozhodnutia rozhodcovský súd sa zaoberal svojou právomocou vo veci rozhodnúť a dospel k záveru, že jeho právomoc je daná. V odôvodnení konštatuje, že z písomného poverenia žalobcu z 1. 1. 2009 resp. z časti XV. predložených poisťných podmienok vyplýva, že poisťovňa určila na prejednanie všetkých sporov Arbitrážny súd Košice. Z osobitných dojednaní vyplýva, že rozhodcovská doložka bola krytá samostatným podpisom žalovanej (v tomto konaní žalobkyne), ktorý nebola povinná ju v rámci zmluvy ako celku podpísať. Žalovaná mala možnosť zmluvnú podmienku neprijať bez toho, aby to ovplyvnilo zvyšok poisťného vzťahu, mala teda možnosť úpravu časti XV. poisťných podmienok úplne vylúčiť. Na základe toho posúdil rozhodcovský súd rozhodcovskú doložku ako platnú. Rozhodcovská doložka neobsahuje ustanovenia, ktoré by mali žalobcu (v tomto konaní žalovanú) zvýhodňovať a tým spôsobiť nerovnováhu vo vzájomnom vzťahu v neprospech žalovanej.

Uvedený rozhodcovský rozsudok prevzala žalobkyňa do vlastných rúk dňa 8. 10. 2012, čo je zrejme z doručky predloženej rozhodcovským súdom. Rozhodcovský rozsudok č. 2C/85/2012, zo dňa 19. 1. 2012 nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 16. 10. 2012.

Súd rozhodol rozsudkom sp. zn. 2C 360/2012 - 129 zo dňa 19. 6. 2014 proti ktorému žalovaná podala odvolanie.

Krajský súd v Košiciach uznesením sp. zn. 1Co/687/2014 - 198 zo dňa 23. 9. 2015 zrušil rozsudok a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie prejednanie.

Podľa § 226 O.s.p. ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

Dňa 29. 11. 2007 bola medzi žalobkyňou a žalovanou uzatvorená poisťná zmluva č. 4021590491 so začiatkom poistenia dňa 30. 11. 2007 a koncom poistenia dňa 30. 11. 2032. Zmluva v závere obsahuje vyhlásenie osoby, ktorá poisťnú zmluvu uzatvorila (žalobkyne), že bola oboznámená so Všeobecnými poisťnými podmienkami pre životné poistenie, ktoré sú súčasťou tejto poisťnej zmluvy.

Všeobecné poisťné podmienky žalovanej predložené žalobkyňou spolu s poisťnou zmluvou č. 4021590491, v časti XV. s názvom „Rozhodcovské konanie“ obsahujú rozhodcovskú doložku, kde podľa bodu 1 tohto článku, poisťovňa a poisťník sa dohodli, že všetky vzájomné spory a sporné nároky z poistenia sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní pred rozhodcovským súdom.

Rozhodcovské konanie sa zásadne riadi zákonom č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších doplnkov s výlukami a odchylnou právnou úpravou vykonanou týmto článkom, štatútom rozhodcovského súdu a jeho rokovacím poriadkom. Podľa bodu 2 uvedeného článku pokiaľ poisťovňa nepoverí osobitnú právnickú osobu zriadením alebo výberom špecializovaného stáleho rozhodcovského súdu resp. nezriadi stály rozhodcovský súd, bude rozhodcovský súd vytvorený od prípadu k prípadu

troma fyzickými osobami poverenými na výkon rozhodcu zo strany poisťovne. S uvedeným vyjadruje poisťník súhlas svojim podpisom na týchto všeobecných poisťných podmienkach.

Za všeobecnými poisťnými podmienkami, ktoré boli podpísané žalobkyňou dňa 29. 11. 2007 sú uvedené „Osobitné zmluvné dojednania“ č. 01/2007 k poisťnej zmluve č. 4021590491, kde podľa bodu 2 poisťník a poisťovňa vyjadrujú svojim podpisom vôľu v prípade vzniku akéhokoľvek sporu medzi zmluvnými stranami, že sa namiesto súdneho konania z dôvodu účelnosti, praktickosti a rýchlosti podrobia rozhodcovskému konaniu v zmysle XV. časti všeobecných poisťných podmienok. Osobitné zmluvné dojednania sú podpísané žalobkyňou dňa 29. 11. 2007.

Žalobkyňa potvrdila, že so žalovanou resp. jej právnym predchodcom uzavrela poisťnú zmluvu v roku 2007 prostredníctvom sprostredkovateľky poistenia, bez prítomnosti tretej osoby. Sprostredkovateľka chodila od domu k domu, prišla aj k nej, opýtala sa jej či má záujem uzavrieť poisťnú zmluvu, že je možnosť poistiť aj deti. Žalobkyňa nepožadovala žiadne informácie, nebol na ňu vyvíjaný nátlak. Tvrdila, že o rozhodcovskej doložke nebola ani zmienka, dodnes nevie čo tento pojem znamená. Sprostredkovateľka vypísala predtlačené tlačivo, ukázala kde má zmluvu podpísať, dostala šeky. Záverom dodala, že nie je jej známy ani rozsah poistenia a nespomína si kedy došlo k zániku poistenia, predpísané poisťné prestala platiť z dôvodu nedostatku financií.

Žiadne iné vysvetlenie jej nebolo podané a o arbitrážnom súde sa dozvedela, až keď jej bol doručený arbitrážny rozsudok, ktorý nenapadla žiadnym opravným prostriedkom. Potvrdila, že na poisťných podmienkach sa nachádza jej podpis, avšak nič v súvislosti s rozhodcovským súdom jej nebolo vysvetlené a nebola poučená o riešení sporov arbitrážnym súdom.

Právny zástupca žalovanej tvrdil, že rozhodcovská doložka bola individuálne dojednaná, preto je platná a zákonná. Poukázal na všeobecné poisťné podmienky, ktorých podpisom žalobkyňa potvrdila ich prevzatie a následne osobitným zmluvným dojednaním č. 1/2007 ku konkrétnej poisťnej zmluve č. 4021590491 žalobkyňa osobitne podpísala vôľu v prípade vzniku akéhokoľvek sporu medzi zmluvnými stranami, že sa namiesto súdneho konania z dôvodu účelnosti, praktickosti a rýchlosti podrobia rozhodcovskému konaniu v zmysle XV. časti týchto VPP a toto chápu zmluvné strany ako rozhodcovskú doložku.

Teda tvrdila, že rozhodcovská doložka bola individuálne medzi účastníkmi konania dojednaná, bola krytá samostatným podpisom žalobkyne a žalobkyňa mala možnosť zmluvnú podmienku neprijat'. Žiadala preto návrh zamietnuť a priznať i náhradu trov konania. Vo svojom písomnom vyjadrení poukázala na 19-te odôvodnenie Smernice 93/13/EHS /„keďže zámerom je medzi iným, aby poisťné zmluvy, ktorých podmienky definujú a popisujú poisťné riziko a zodpovednosť poisťovateľa, neboli podriadené takému hodnoteniu, pokiaľ sa tieto podmienky berú do úvahy pri výpočte poisťného plateného spotrebiteľom“/, čo podľa žalovanej znamená, že dohoda o rozhodcovskom konaní v poisťnej zmluve nespadá pod kontrolu spotrebiteľského práva. Rozhodcovská doložka nespôsobuje žiadnu značnú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa, pretože svojím obsahom žalovanej nepriznáva viac práv ako žalobkyňa.

Žalovaná zdôraznila, že predmetné konanie je osobitným konaním a to konaním o zrušenie rozhodcovského rozsudku, ktorého predmetom je len prieskum toho, či boli splnené základné podmienky pre prejednanie a rozhodnutie veci rozhodcom a v žiadnom prípade sa nejedná o spotrebiteľský spor, resp. o spor špecifikovaný v ust. § 4 ods. 2 písm. za) zákona o súdnych poplatkoch.

Rozhodcovský rozsudok nie je hmotno-právnym úkonom a je celkom vzdialený od inštitútu spotrebiteľskej zmluvy, pretože sa jedná o individuálny právny akt rozhodcovského súdu svojimi účinkami postavený na roveň rozsudku všeobecného súdu.

Žalovaná zastávala právny názor, že pokiaľ v predmetnom konaní žalobkyňa nezaplatí súdny poplatok za návrh na začatie konania, súd má zákonnú povinnosť zastaviť konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku.

V ďalšom obrana žalovanej bola založená na tvrdení, že podaný návrh je neurčitý a bezdôvodný. Poukázala na znenie ust. § 35 zákona o rozhodcovskom konaní „Doručený rozsudok, ktorý už nemožno preskúmať podľa § 37, má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky, ako právoplatný rozsudok súdu“.

Podľa ust. § 40 zákona o rozhodcovskom konaní: „Účastník rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou na príslušnom súde domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku, len ak ... sú splnené podmienky uvedené v § 40 ods. 1 písm. a) až j). Teda samotný zákon výslovne a taxatívne stanovuje dôvody, pre ktoré je možné rozhodcovský rozsudok zrušiť, resp. domáhať sa jeho zrušenia. Podaná žaloba neodkazuje na konkrétne v zákone o rozhodcovskom konaní uvedené dôvody, preto je z toho pohľadu neúplná a absentujú v nej zákonné náležitosti. V petite podanej žaloby nie je presne uvedené, z ktorého právneho dôvodu žalobkyňa žiada rozsudok zrušiť, čo môže podľa názoru žalovanej mať za následok vznik právnej neistoty, a preto žiadala žalobu zamietnuť.

Žalovaná písomným podaním zo dňa 8. 1. 2016 poukázala na to, že vzhľadom na zmenu právnej úpravy, ku ktorej došlo po 1. januári 2015 a ktorá sa na tento prípad vzťahuje od 1. 4. 2015, nakoľko žalovaná nepodala návrh na vykonanie exekúcie na základe rozhodcovského rozsudku, ktorý žalobkyňa žiada zrušiť v tomto konaní, v súlade s ust. § 243d Exekučného poriadku stratil predmetný rozhodcovský rozsudok záväznosť.

Strata záväznosti zo zákona podľa § 243d Exekučného poriadku je de iure aj de facto zrušením rozhodcovského rozsudku, nakoľko mu odníma jeho základnú vlastnosť, ktorá činí kus popísaného papiera rozhodcovským rozsudkom a teda rozhodnutím orgánu, ktoré podlieha súdnemu prieskumu v konaní o zrušenie rozhodcovského rozsudku.

Bez záväznosti nemožno hovoriť ani o právoplatnosti ani o vykonateľnosti, nakoľko jedine záväznosť je takou základnou vlastnosťou rozhodnutia, ktoré ho činí rozhodnutím a teda niečím, čo môže byť preskúmané v súdnom konaní o zrušenie rozhodcovského rozsudku.

Bez záväznosti neexistuje rozhodcovský rozsudok spôsobilý súdneho prieskumu či zrušenia a neexistuje ani predmet tohto konania. Súd je v tomto prípade povinný žalobu zamietnuť, ak žalobca nevezme návrh späť, pričom žalovaný vyslovil so späťvzatím návrhu súhlas.

Svedkyňa, Magdaléna Salokyová, potvrdila, že v roku 2007 robila sprostredkovanie uzatvárania poisťných zmlúv pre Prvú česko-slovenskú poisťovňu Rapid, a.s. I s odstupom času si spomína na klientku - žalobkyňu v tomto konaní, ktorá pre ňu bola ako každý iný klient.

Štandardne postupovala tak, že sa preukázala pracovným preukazom, predstavila spoločnosť a čakala na reakciu klienta. Pokiaľ klient prejavil o poistenie záujem, urobila jeho finančnú analýzu a pristúpila ku komplexnému vysvetleniu poisťného produktu. Tvrdila, že podrobne vysvetlila práva a povinnosti vyplývajúce zo zmluvy a s klientom prechádzala text zmluvy, s dobou poistenia, výšky poisťného a venovala pozornosť i osobitným dojednaniám. Klient bol upozornený, že pokiaľ nebude platiť poisťné, dôjde k zániku poistenia a prípadne spory môžu byť riešené prostredníctvom rozhodcovského súdu, alebo všeobecného súdu. Od uzavretia návrhu zmluvy materiál sa predkladal spoločnosti a klient mal 30 dní na to, aby si podrobne preštudoval návrh zmluvy, tak tiež mal možnosť od zmluvy odstúpiť. Klient na sprostredkovateľku poistenia mal kontakt. Svedkyňa bola oboznámená s obsahom účastnickej výpovede žalobkyne a naďalej tvrdila, že žalobkyňu oboznámila s obsahom rozhodcovskej doložky, ktorá na znak súhlasu rozhodcovskú doložku podpísala. O svojich klientov javila záujem aj po uzavretí zmluvy a náhodne sa informovala ako prebieha poisťný vzťah.

Podľa § 52 ods. 1, 2, 3, 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov tento zákon upravuje
a) rozhodovanie majetkových sporov vzniknutých z tuzemských a z medzinárodných obchodnoprávných a občianskoprávných vzťahov, ak je miesto rozhodcovského konania v Slovenskej republike,
b) uznanie a výkon tuzemských a cudzích rozhodcovských rozhodnutí v Slovenskej republike.

Podľa § 3 ods. 1 cit. zákona rozhodcovská zmluva je dohoda medzi zmluvnými stranami o tom, že všetky alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo v inom právnom vzťahu, sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní.

Podľa § 4 ods. 1 cit. zákona rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve.

Podľa § 8 ods. 1, 2 cit. zákona zmluvné strany sa v rozhodcovskej zmluve môžu dohodnúť na osobe rozhodcu (rozhodcov) alebo na postupe jeho dodatočného ustanovenia. Ak sa zmluvné strany nedohodli ani na osobe rozhodcu (rozhodcov), ani na postupe jeho dodatočného ustanovenia,
a) pri rozhodcovskom konaní s tromi rozhodcami každá zmluvná strana ustanoví jedného rozhodcu a takto ustanovení rozhodcovia následne ustanovia tretieho predsedajúceho rozhodcu; ak zmluvná strana neustanoví rozhodcu do 15 dní od požiadania druhej zmluvnej strany alebo ak dvaja ustanovení rozhodcovia neustanovia tretieho predsedajúceho rozhodcu do 30 dní od ich ustanovenia, rozhodcu na žiadosť zmluvnej strany ustanoví vybraná osoba alebo súd,
b) pri rozhodcovskom konaní s viac ako tromi rozhodcami sa postupuje primerane podľa písmena a),
c) pri rozhodcovskom konaní s jedným rozhodcom tohto rozhodcu na žiadosť zmluvnej strany ustanoví vybraná osoba alebo súd.

Podľa § 12 ods. 6 cit. zákona zmluvné strany sa môžu dohodnúť, že svoj spor predložia na rozhodnutie určitému stálemu rozhodcovskému súdu. V tom prípade platí, že sa podrobujú predpisom stáleho rozhodcovského súdu podľa § 13 a 14, ktoré sú platné v čase začatia rozhodcovského konania pred týmto stálym rozhodcovským súdom, ak sa v rozhodcovskej zmluve nedohodli inak.

Podľa § 33 ods. 2 cit. zákona rozhodcovský súd musí rozhodnúť o každom návrhu uvedenom v žalobe alebo vo vzájomnej žalobe alebo uplatnenom dodatočne počas rozhodcovského konania; nesmie však prekročiť medze uplatnených návrhov. Nemožno prisúdiť, čo odporuje zákonu alebo ho obchádza, alebo sa prieči dobrým mravom a plnenie, ktoré je nemožné. Rovnako nemožno prisúdiť plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktorá je v rozpore s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa, najmä ak obsahuje neprijateľnú zmluvnú podmienku. Ak sa dôvod, pre ktorý nemožno prisúdiť plnenie vzťahuje len na časť zmluvy, nemožno prisúdiť plnenie týkajúce sa len tejto časti, pokiaľ z povahy zmluvy alebo jej obsahu alebo z okolností, za ktorých došlo k jej uzavretiu nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu. Pokiaľ uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy predchádzala nekalá obchodná praktika, nemožno prisúdiť plnenie v celom rozsahu.

Podľa § 40 ods. 1 písm. c) cit. zákona účastník rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou na príslušnom súde domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku, len ak jeden z účastníkov rozhodcovského konania popiera platnosť rozhodcovskej zmluvy.

Podľa § 40 ods. 1 písm. j) cit. zákona účastník rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou na príslušnom súde domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku, len ak pri rozhodovaní boli porušené všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa.

Podľa 40 ods. 2 cit. zákona ak podá účastník rozhodcovského konania žalobu na príslušnom súde, napadnutý rozhodcovský rozsudok zostáva právoplatný. Súd, ktorý rozhoduje o žalobe, môže na návrh účastníka konania vykonať rozhodcovského rozsudku odložiť.

Podľa § 41 ods. 1 cit. zákona žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku možno podať v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku účastníkovi rozhodcovského konania, ktorý podáva žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Ak účastník rozhodcovského konania požiadal o opravu rozhodcovského rozsudku podľa § 36, lehota začína plynúť od doručenia rozhodnutia o oprave rozhodcovského rozsudku.

Podľa § 43 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, ak súd zruší rozhodcovský rozsudok z dôvodov podľa § 40 písm. a) a c), pokračuje v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe alebo v rozsahu uvedenom vo vzájomnej žalobe.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa čl. 38 Charty základných práv Európskej únie „politiky štátov zabezpečia vysoký stupeň ochrany spotrebiteľa“.

Podľa č. 3 Smernice Rady 93/13/EHS zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá, sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou.

Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevylučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu.

Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz.

Príloha obsahuje indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré sa môžu považovať za nekalé. Podľa bodu 1 písm. g/ prílohy podmienky, ktorých zmyslom alebo účinkom je neposkytnúť spotrebiteľovi právo alebo mu brániť v uplatňovaní práva podať žalobu alebo podať akýkoľvek iný opravný prostriedok, najmä vyžadovať od spotrebiteľa, aby riešil spory neupravené právnymi ustanoveniami výhradne arbitrážou, nevhodne obmedzovať prístup k dôkazom alebo ukladať mu povinnosť dôkazného bremena, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, malo spočívať na inej zmluvnej strane.

Poistná zmluva uzavretá medzi účastníkmi konania dňa 29. 11. 2007, o nároku z ktorej rozhodoval rozhodcovský súd, je spotrebiteľskou zmluvou podľa všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka. Z poistnej zmluvy je zrejme, že žalovaná ako poisťovateľ konala v rámci predmetu svojej činnosti podľa výpisu z Obchodného registra.

Žalobkyňa je spotrebiteľom, keďže uzatvorila zmluvu ako fyzická osoba. Z predloženej poistnej zmluvy, ani rozhodnutia rozhodcovského súdu nie je zrejme, aby žalobkyňa pri uzatváraní poistnej zmluvy konala v rámci svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. Pre spotrebiteľské zmluvy je pritom charakteristické, že sa jedná o zmluvy, ktoré sú uzatvárané opakovane s veľkým počtom zákazníkov, pričom návrhy týchto zmlúv sú pripravené na vopred predtlačení tlačivách a spotrebiteľ nemá možnosť zmeniť obsah takto navrhnutých zmlúv. Týka sa to aj predmetnej veci, pretože poistná zmluva bola vyplnená na vopred pripravenom predtlačenom tlačive, do ktorého boli len vpísané údaje týkajúce sa žalobkyne.

Žalovaný v konaní namietal nesplnenie procesných podmienok na rozhodnutie v tejto veci tunajším súdom. Vzhľadom na vyššie uvedené vo veci ide o spor, ktorý má svoj základ v spotrebiteľskej zmluve a návrh bol podaný žalobkyňou ako spotrebiteľom. Z toho dôvodu je podľa § 4 ods. 2 písm. za/ zákona č. 71/1992 Z.z. o súdnych poplatkoch žalobkyňa oslobodená od platenia súdnych poplatkov pre toto konanie a teda námietka nesplnenia poplatkovej povinnosti žalobkyňou uplatnená žalovanou v písomnom podaní zo dňa 24.3.2014 nie je dôvodná.

Súd bral zreteľ aj na ust. § 243d zákona č. 233/1995 Z.z., ktoré ustanovenie je prechodným ustanovením k právnym úpravám účinným od 1. 1. 2015, ktoré § 243d v ods. 1 ustanovuje, že exekučné konanie na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spíňajúci podmienky podľa osobitného predpisu vydaného pred 1. 1. 2015 možno začať len do 3

mesiacov od účinnosti tohto zákona. Na základe návrhu na vykonanie exekúcie podaného po tejto lehote nemožno udeliť poverenie na vykonanie exekúcie; rozhodcovské rozhodnutie prestáva účastníkov rozhodcovského konania zaväzovať. Ide o prelomenie materiálnej (nie formálnej) právoplatnosti rozhodcovského rozsudku, a preto rozhodcovský rozsudok sa zo zákona nezrušil.

Po vykonanom dokazovaní mal súd preukázané, že návrh žalobkyne je v plnom rozsahu opodstatnený. V prvom rade súd skúmal, či žalobkyňa si svoj nárok uplatnila včas.

Súd zistil, že rozhodcovský rozsudok bol žalobkyňi doručený 8. 10. 2012, prevzala ho osobne a návrh bol doručený súdu dňa 6. 11. 2012 z čoho vyplýva, že nárok žalobkyne bol uplatnený v zákonnej lehote. Dôvodom zrušenia rozhodcovského rozsudku sp. zn. 2C 85/2012 je skutočnosť, že rozhodcovský súd rozhodol vo veci na základe neplatnej rozhodcovskej doložky.

Je nesporné, že účastníci (žalovaná s predchádzajúcim obchodným menom Prvá česko-slovenská poisťovňa Rapid, a.s.) uzavreli dňa 29. 11. 2007 poisťovnú zmluvu č. 4021590491, ktorej súčasťou sú i Všeobecné poisťovné podmienky, prevzatie ktorých žalobkyňa podpísala dňa 29. 11. 2007. Súčasťou týchto Všeobecných poisťovných podmienok je i osobitné zmluvné dojednanie č. 01/2007 k poisťovnej zmluve č. 4021590491, na základe ktorého účastníci spoločne a každý zároveň samostatne vyjadrili svoju vôľu v prípade vzniku akéhokoľvek sporu medzi zmluvnými stranami, že sa namiesto súdneho konania z dôvodu účelnosti, praktickosti a rýchlosti podrobia rozhodcovskému konaniu v zmysle čl. XV týchto VPP. Zároveň prehlásili, že toto ustanovenie chápu zmluvné strany ako rozhodcovskú doložku.

Rozhodcovská zmluva môže byť uzavretá ako samostatná zmluva (samostatný zmluvný dokument) alebo ako rozhodcovská doložka k zmluve.

V danom prípade rozhodcovská zmluva bola medzi účastníkmi konania dojednaná ako rozhodcovská doložka v rámci Všeobecných poisťovných podmienok k poisťovnej zmluve č. 4021590491.

Súd skúmal, či rozhodcovská doložka (napriek podpisu oboch zmluvných strán) bola medzi stranami dojednaná jednotlivo.

Vzhľadom na vyjadrenie žalobkyne, ktorá sa k týmto skutočnostiam jednoznačne vyjadrila, dospel súd k záveru, že rozhodcovská doložka nebola individuálne dojednaná a to i napriek predloženému listinnému dôkazu - Záznamu o požiadavkách a potrebách klienta k poisťovnej zmluve č. 4021590491, zo dňa 29. 11. 2007, pretože ide opäť o predtlačенý formulár, kde žalobkyňa nemala na výber možnosť individuálne dohodnúť obsah podmienky. Tento formulár sa týka len obsahu samotnej zmluvy, nie zmluvných podmienok. Nič na stanovisku súdu nemení ani výpoveď svedkyne, Magdalény Salokyovej, že obsah a význam rozhodcovskej doložky žalobkyňi vysvetlila a teda, že rozhodcovská doložka z pohľadu žalovanej bola individuálne dojednaná.

V čl. XV Všeobecných poisťovných podmienok v súlade s osobitným zmluvným dojednaním č. 01/2007 k poisťovnej zmluve č. 4021590491 sa účastníci dohodli na riešení ich sporov v rozhodcovskom konaní, pričom nešpecifikovali osobu rozhodcu, nedohodli sa ani na postupe jeho dodatočného ustanovenia v zmysle § 8 ods. 1 cit. zák. a tiež sa nedohodli na tom, že svoj spor predložia na rozhodnutie určitému stálemu rozhodcovskému súdu.

Podľa Rokovacieho poriadku Arbitrážneho súdu Košice účinného od 10. 3. 2011 - prvej vety preambuly, Arbitrážny súd Košice je stálym rozhodcovským súdom.

Súd teda konštatuje, že osobitným zmluvným dojednaním č. 01/2007 k poisťovnej zmluve č. 4021590491 účastníci spoločne a každý zároveň samostatne vyjadrili svoju vôľu v prípade vzniku akéhokoľvek sporu medzi zmluvnými stranami, že sa namiesto súdneho konania z dôvodu účelnosti, praktickosti a rýchlosti podrobia rozhodcovskému konaniu v zmysle čl. XV týchto VPP. Toto ustanovenie chápu zmluvné strany ako rozhodcovskú doložku.

Zároveň v čl. XV Všeobecných poisťovných podmienok sa účastníci konania nedohodli na osobe rozhodcu, nedohodli sa ani na postupe jeho dodatočného ustanovenia v zmysle § 8 ods. 1 cit. zákona a tiež sa nedohodli na tom, že svoj spor predložia na rozhodnutie určitému - t.j. konkrétne vymedzenému stálemu rozhodcovskému súdu.

Citované ustanovenie tak hodnotí súd ako neurčitý právny úkon, ktorý je v zmysle § 37 Občianskeho zákonníka neplatný a zároveň ako právny úkon, ktorý je v rozpore so zákonom č. 244/2002 Z.z. (pokiaľ sa týka ustanovenia § 8 ods. 1 a § 12 ods. 6)- je teda i podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatným úkonom, pričom v oboch prípadoch ide o absolútnu neplatnosť.

Samotná Smernica Rady 93/13/EHS má nepriamy účinok, čo znamená, že je potrebné, aby bola zakomponovaná do vnútroštátneho práva, čo sa udialo novelizovaním ustanovenia Občianskeho zákonníka s účinnosťou od 1. 1. 2008.

V zmysle § 52 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

V zmysle tohto ustanovenia je jednoznačne formulované, kto je dodávateľom, kto je spotrebiteľom, preto neobstoí tvrdenie žalovanej o neaplikácii Smernice Rady 93/13/EHS s poukazom na bod 19 - tej preambuly.

Kým Smernica vychádza zo vzorového okruhu nekalých klauzúl, slovenský zákonodarca upravil režim súdnej kontroly neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách na základe indikatívneho výpočtu neprijateľných podmienok. Kritériom neprijateľných podmienok, že ide o podmienky, ktoré sú obsiahnuté v štandardnej formulárovej zmluve, spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán a nerovnováha musí byť daná v neprospech spotrebiteľa.

Z tohto uhla pohľadu súd jednoznačne konštatuje, že povinnosti spotrebiteľa - žalobkyne, ktoré sú predmetom rozhodcovského rozsudku, nekorešponduje žiadna povinnosť dodávateľa, t.j. žalovanej.

Tiež je nezanedbateľná ani tá skutočnosť, že ak by mal spotrebiteľ riešiť spory výlučne v rozhodcovskom konaní a ak by sa podľa tejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený nezvratne sa podrobiť rozhodcovskému konaniu.

Podľa dôvodovej správy k § 5 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka „spotrebiteľ môže svoje právo uplatňovať nie iba v zmysle rozhodcovskej doložky, ale ak sa tak rozhodne, aj v občianskoprávnom konaní a zmluvná podmienka, ktorá by mu v tom bránila, bude v zmysle navrhovaného ustanovenia považovaná za neprijateľnú“.

O typovú zmluvu vrátane rozhodcovskej doložky ide aj v danej veci.

Ochrana spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách vychádza z predpokladu, že spotrebiteľ je z hľadiska informovanosti a z hľadiska vyjednávacej pozície v slabšom postavení. To platí aj vo vzťahu, keď zmluvný vzťah obsahuje aj vedľajšie zmluvné ustanovenia formulárovej povahy a je zrejmé, že spotrebiteľ nemôže meniť formulárovú zmluvu vrátane rokovacieho poriadku rozhodcovského súdu. Spotrebiteľ mohol rozhodcovskú doložku ako celok prijať alebo odmietnuť.

Nie spotrebiteľ má dokázať, že nedošlo k individuálnemu dojednaniu, ale dodávateľa zaťažuje bremeno presvedčivo preukázať individuálne vyjednanie. Ani výsluchom svedkyne, M. Salokyovej, nebolo preukázané individuálne dojednanie rozhodcovskej doložky už i s dôrazom na to, žalobkyňa nemala žiadnu vedomosť, čo tento inštitút znamená.

Na základe týchto skutočností považoval súd rozhodcovskú zmluvu (rozhodcovskú doložku) za neplatnú v zmysle § 40 ods. 1 písm. c) zákona č. 244/2002 Z.z.

Žalobkyňa namietala i neplatnosť doložky s poukazom na ustanovenie § 40 ods. 1 písm. j) zákona č. 244/2002 Z.z.

K tomu súd dodáva, že v súlade s dôvodovou správou k zákonu č. 71/2009 Z.z. (t.j. poslednou novelou zák. č. 244/2002 Z.z.) s odkazom na judikatúru Európskeho súdneho dvora mal rozhodca pri svojej rozhodovacej činnosti zohľadniť i konkrétnu judikatúru, najmä:

- Océano Grupo Editorial SA - C-240/98 - oprávnenie (povinnosť) vnútroštátneho súdu zhodnotiť z úradnej povinnosti nekalosť podmienky v spotrebiteľskej zmluve za účelom dosiahnutia všeobecného efektu súdneho rozhodnutia;

- Elisa María Mostaza Claro - C 168/05 - povinnosť vnútroštátneho súdu skúmať neplatnosť rozhodcovskej zmluvy v konaní o zrušenie rozhodcovského rozhodnutia, hoci spotrebiteľ nekalosť rozhodcovskej zmluvy v rozhodcovskom konaní nenamietal;

- Cofidis - C 473/00 - povinnosť súdu neaplikovať vnútroštátne procesné pravidlo týkajúce sa možnosti namietat neprímeranosť zmluvnej podmienky; možnosť súdu skúmať ex offio nekalú povahu podmienky predstavuje prostriedok vhodný zároveň na zabránenie tomu, aby jednotlivý spotrebiteľ nebol viazaný nekalou podmienkou, a na príspevanie k splneniu cieľa stanoveného v jej článku 7, pretože takéto preskúmanie môže mať odradzujúci účinok prispievajúci k ukončeniu používania nekalých podmienok v zmluvách uzavretých so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.

I ustanovenie § 33 zákona o rozhodcovskom konaní obsahuje úpravu, podľa ktorej nemožno rozhodcovským rozsudkom prisúdiť, čo odporuje zákonu alebo ho obchádza, alebo sa prieči dobrým mravom a plnenie, ktoré je nemožné. Z tohto pohľadu sa mal rozhodca vo svojom rozhodnutí zaoberať samotným predmetom rozhodcovského konania, a to požiadavkou žalovaného na zaplatenie sumy 41,16 eur uplatnenej na základe časti XVII ods. 7a (resp. 8) Všeobecných poisťných podmienok.

V zmysle dôvodovej správy k zákonu č. 71/2009 Z.z. ak voči spotrebiteľovi boli použité nekalé praktiky, alebo ak zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, nie je možné vôbec uvažovať, aby rozhodca vyberal nejakú časť zmluvy a priznával nejaké čiastočné plnenie. Zároveň ide aj o preventívne ustanovenie, aby sa dodávatelia zdržiavali používania nekalých praktík alebo neprijateľných zmluvných podmienok. Nejaké zužovanie dopadu neprijateľnej zmluvnej podmienky a nekalej praktiky by sa míňalo cieľom, ktorý sleduje návrh zákona. Nijako pritom nie sú dotknuté nároky dodávateľov uplatniť svoj nárok pred sudcom a novela Občianskeho súdneho poriadku poskytuje veľmi efektívne nové mechanizmy poskytnutia spravodlivosti, vrátane prvkov ochrany spotrebiteľa. Ak ide o spor zo spotrebiteľskej zmluvy, bez ďalšieho pôjde o dôvod na podanie žaloby na okresnom súde, ak pri rozhodovaní boli porušené ustanovenia určené na ochranu spotrebiteľa. Už len z dôvodu, že neprijateľné zmluvné podmienky uvedené v ustanovení § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka sú len demonštratívne vypočítané, nie je možné vypočítať všetky ustanovenia, porušenie ktorých bude dôvodom na podanie žaloby na zrušenia rozhodcovského rozsudku.

Z rozhodcovského rozsudku nevyplýva, či rozhodca predmet sporu posudzoval či neposudzoval ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, či toto ustanovenie Všeobecných poisťných podmienok bolo individuálne dojednané a súd zároveň poukazuje na to, že z predloženého Záznamu o požiadavkách a potrebách klienta k poisťnej zmluve č. 4021590491 nevyplýva, že by o predmete rozhodcovského konania žalobkyňa touto formou žalovaná vôbec poučovala.

Súd považuje za potrebné dodať, že na prejednanie veci je daná miestna príslušnosť procesného súdu, a to s poukazom na ustanovenie § 88 ods. 2 posledná veta O.s.p. na konanie o zrušení rozhodcovského rozsudku je však vždy príslušný súd, v ktorého obvode sa nachádza miesto rozhodcovského konania; ak je navrhovateľom spotrebiteľ, je na konanie príslušný súd, v obvode ktorého má bydlisko.

Z dikcie zákona teda vyplýva, že miestna príslušnosť Okresného súdu Spišská Nová Ves je daná, pretože rozhodcovské konanie vychádzalo zo spotrebiteľskej zmluvy - podľa zmluvy totiž jednoznačne vyplýva, že žalobkyňa bola žalovanou identifikovaná na základe rodného čísla (nie na základe DIČ) a z obsahu zmluvy nevyplýva, že žalobkyňa pri uzatváraní zmluvy so žalovanou nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 4 OZ).

Zároveň poukazuje na to, že v zmysle § 4 ods. 2 písm. za) zák. č. 71/1992 Zb. (ďalej Zákon o súdnych poplatkoch) je žalobkyňa ako spotrebiteľ domáhajúci sa ochrany svojho práva podľa osobitného predpisu oslobodený od platenia súdnych poplatkov.

Žalobkyňa je teda jednoznačne ako spotrebiteľ domáhajúci sa ochrany svojho práva oslobodená od platenia súdnych poplatkov v tomto konaní.

V predchádzajúcich sporoch právny zástupca žalovaného namietal i nedostatok právomoci súdu na rozhodnutie o tejto veci a navrhol konanie zastaviť podľa § 106 O.s.p. Súd udáva, že takýto postup by bolo možné zvoliť len pre prípad, ak by sa vec mala podľa zmluvy účastníkov prejednať v rozhodcovskom konaní. Toto ustanovenie nie je pre daný prípad použiteľné, pretože ustanovenie § 40 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z. odkazuje na prejednanie návrhu na zrušenie rozhodcovského rozsudku príslušným súdom a nie rozhodcom. Teda ani táto námietka zástupcu žalovanej neobstojí.

Rozhodcovská doložka, na základe ktorej rozhodcovský súd rozhodol, je súčasťou všeobecných poistných podmienok. Konkrétne je uvedená v článku XV. všeobecných poistných podmienok s názvom Rozhodcovské konanie a v osobitných dojednaniach. Je tak súčasťou dlhého neprehľadného textu písaného malými písmenami a splyva s ostatnými podmienkami uvedenými vo všeobecných poistných podmienkach. Podľa rozhodcovskej doložky všetky vzájomné spory a sporné nároky z poistenia budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní. Rozhodcovská doložka tak znemožňuje poistenému - spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a núti ho v prípade sporu alebo sporných nárokov podrobiť sa výlučne rozhodcovskému konaniu. Tým mu je ako spotrebiteľovi odobratá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom. Uvedeným rozhodcovská doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Význam rozhodcovskej doložky v porovnaní s ostatnými zmluvnými podmienkami je totiž osobitý a to z dôvodu, že táto rieši otázku kto v prípade sporu bude rozhodovať o právach a právom chránených záujmoch vyplývajúcich zo zmluvy.

Cieľom rozhodcovskej doložky tak, ako je formulovaná v danom prípade dosiahnuť, aby všetky prípadné spory medzi zmluvnými stranami boli prejednané výlučne rozhodcom a tým znemožňuje voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu všeobecným súdom.

Súd v tejto súvislosti poukazuje aj na smernicu Rady č. 93/13/EHS, ktorá uvádza niektoré nekalé podmienky vo svojej prílohe, kde podľa písm. q/ bod 1 tejto prílohy neposkytnúť spotrebiteľovi právo alebo mu brániť v uplatňovaní práva podať žalobu alebo podať akýkoľvek iný opravný prostriedok, najmä vyžadovať od spotrebiteľa, aby riešil spory neupravené právnymi ustanoveniami výhradne arbitrážou, nevhodne obmedzovať prístup k dôkazom alebo ukladať mu povinnosť dôkazného bremena, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, malo spočívať na inej zmluvnej strane.

Podľa toho je teda neprijateľné, aby rozhodcovské konanie bolo dojednané ako výlučný prostriedok riešenia sporov z akejkoľvek spotrebiteľskej zmluvy. Rozhodcovská doložka je tak poukazujúc na citované ustanovenie § 54 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka neprijateľnou podmienkou a teda je neplatná. Keďže rozhodcovská doložka v danej veci núti spotrebiteľa podrobiť sa v prípade sporu výlučne rozhodcovskému konaniu je aj v rozpore s dobrými mravmi a teda je neplatná aj podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka. Už len vzhľadom na uvedené skutočnosti je preto možné konštatovať, že rozhodcovský súd založil svoju právomoc na neplatnej rozhodcovskej doložke.

Zo strany žalovanej nebolo preukázané jej tvrdenie, že žalobkyňa ako spotrebiteľka mala možnosť odmietnuť podpísať rozhodcovskú doložku bez toho, aby tým bol dotknutý zmluvný vzťah, táto skutočnosť nevyplýva zo zmluvy, ani zo Všeobecných poistných podmienok a ani z osobitných zmluvných dojednaní.

Poukazujúc na vyššie uvedené skutočnosti má súd za to, že rozhodcovská doložka v článku XV. všeobecných poistných podmienok a osobitných zmluvných dojednaniach je neprijateľnou podmienkou a teda absolútne neplatnou zmluvnou podmienkou vzhľadom na jej rozpor s ustanoveniami o spotrebiteľských zmluvách a ustanoveniami Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Rozhodcovský súd preto nemohol rozhodnúť na základe tejto doložky a teda nemal právomoc vo veci konať. Súd preto návrhu žalobkyne vyhovel a predmetný rozhodcovský rozsudok zrušil.

Žalobkyňa v žalobnom návrhu žiadala o odklad vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku sp. zn. 2C/85/2012. Lustráciou súd nezistil prebiehajúce exekučné konanie medzi účastníkmi konania a ani z vylúčeného žalobkyne či zástupcu žalovanej súd túto skutočnosť preukázanú nemal. S poukazom na ustanovenie § 40 ods. 2 zák. č. 244/2002 Z.z. však rozhodol súd i o odklade vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku, keďže ide o zákonné právo žalobkyne a to uznesením č. 2C/360/2012-22, potvrdené uznesením Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 3Co/233/2013-56, zo dňa 30. 12. 2013.

V súvislosti s ochranou práv spotrebiteľa a keďže zatiaľ nie je zaistená účinná kontrola zo strany súdov a vzhľadom na porušenie č. 2012/4165 konštatované Európskou komisiou Generálny sekretariát

v Bruseli v roku 2013 (stále zastúpenie Slovenskej republiky pri Európskej únii v Bruxelles) je treba prísne dodržiavať smernicu 93/13/EHS a pre budúcnosť zabezpečiť účinnú ochranu spotrebiteľov pred nekalými zmluvnými podmienkami v zmysle čl. 3 tejto smernice a okrem toho pre budúcnosť je treba, aby rozhodcovské súdy uplatňovali sankcie stanovené v § 11 zák. č. 129/2010 Z.z. za neuvedenie RPMN (ročná priemerná miera nákladov v zmluvách o spotrebiteľskom úvere) ako sa to vyžaduje v § 9 ods.2 zák. č. 129/2010 Z.z., toto neuplatnenie sankcie je v rozpore s účinným uplatňovaním čl. 23 a čl. 24 ods.1 smernice 2008/48/ES. Aj keď sa komisia zaoberá v rozsiahlom odbornom materiáli chybami rozhodcovských konaní, kde bola účastníkom spol. POHOTOVOSTĚ, všeobecne konštatuje, že Slovenské orgány okrem zásad uvedených v príslušnej judikatúre súdneho dvora by mali zohľadniť aj odporúčania Európskej komisie o mimosúdnom urovnávaní spotrebiteľských sporov ako aj návrh Európskej komisie na smernicu Európskeho parlamentu a Rady o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov, ktorou sa mení a dopĺňa nariadenie ES č. 2006/2004 a smernica 2009/22/ES, avšak tieto návrhy vylučujú mimosúdne riešenie sporov na urovanie spotrebiteľských sporov. Situáciu spotrebiteľov však treba zlepšiť okamžite. Účelom spomínanej smernice je, aby sa dodržal čl. 288 ods. 3 ZFEU (zmluvy o fungovaní Európskej únie). V časti materiálu sa spomína sa aj smernica o uplatňovaní pravidiel týkajúcich sa nekalých obchodných praktík (smernica 2008/29/ES) v závislosti na povinnosti Slovenskej obchodnej inšpekcie vo vzťahu k spotrebiteľom a spoločnostiam, ktoré uzatvárajú zmluvy so spotrebiteľmi. Keďže Súdny dvor vo veci C 76/10 POHOTOVOSTĚ zistil, že neexistujú dostatočné záruky zo strany najvyššieho súdu, lebo nejde o jasné rozsudky, že Slovenské súdy budú odteraz vykladať § 45 ods. 1 písm. c) zákona o rozhodcovskom konaní a pravidlá Exekučného poriadku v súlade so zásadou ekvivalencie ako ju chápe Súdny dvor, budú musieť posudzovať ex offio nekalé zmluvné podmienky pred vydaním povolenia na vykonanie rozhodcovského rozsudku.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p., účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 149 ods. 1 O.s.p., ak advokát zastupoval účastníka, ktorému bola prisúdená náhrada trov konania, je ten, ktorému bola uložená náhrada týchto trov, povinný zaplatiť ju advokátovi.

O trovách konania rozhodol súd podľa citovaného ustanovenia. Trovy boli priznané žalobkyni, ktorá bola v konaní úspešná. Žalobkyňa si uplatnila náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 513,43 eur, ktoré pozostávajú z trov právneho zastúpenia za 8 úkonov právnej služby určených podľa vyhlášky č. 655/2004 Z.z. Hodnota jedného úkonu právnej služby bola určená podľa § 11 ods. 1 uvedenej vyhlášky a priznaná za tieto úkony: príprava a prevzatie zastúpenia dňa 28. 5. 2013 vo výške 60,08 eur, podanie žalobného návrhu dňa 28. 5. 2013 vo výške 60,08 eur, účasť na pojednávaní dňa 28. 4. 2014 vo výške 61,85 eur, vyjadrenie vo veci samej zo dňa 29. 4. 2014 vo výške 61,85 eur, účasť na pojednávaní dňa 2. 6. 2014 vo výške 61,85 eur, účasť na pojednávaní dňa 19. 6. 2014 - vyhlásenie rozsudku vo výške 15,46 eur, vyjadrenie k odvolaniu podané dňa 21. 7. 2014 vo výške 61,85 eur, účasť na pojednávaní dňa 11. 1. 2016 vo výške 66 eur, spolu odmena 449,02 eur.

Náhrada výdavkov (§§ 15-17 vyhl.), 2x režijný paušál pre rok 2013 po 7,81 eur, pre rok 2013 spolu 15,62 eur, pre rok 2014 5x po 8,04 eur, spolu pre rok 2014 režijný paušál 40,20 eur, pre rok 2016 1x režijný paušál po 8,59 eur. Spolu odmena a náhrada výdavkov 513,43 eur.

Podľa § 2 ods. 2 veta prvá zákona č. 71/1992 Z.z. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, ak je poplatník od poplatku oslobodený a súd jeho návrhu vyhovel, zaplatí podľa výsledku konania poplatok alebo jeho pomernú časť odporca, ak nie je tiež od poplatku oslobodený.

Žalobkyňa je pre toto konanie oslobodená od súdnych poplatkov podľa § 4 ods. 2 písm. za/ zákona č. 71/1992 Z.z. a súd jej návrhu vyhovel. Z tohto dôvodu súd zaviazal žalovanú zaplatiť súdny poplatok z návrhu na začatie konania. Výška súdneho poplatku bola určená podľa položky 1 písm. b) sadzovníka súdnych poplatkov tj. vo výške 331,50 eur.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní od jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Košiciach, písomne v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona č. 233/95Zb., ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.